

Hans Strandlund

Till
Kollektivtrafiknämnden för svar
Regionstyrelsen för kännedom
Regionfullmäktige för kännedom

Granskning av löpande intern kontroll i administrativa rutiner

På uppdrag av regionens revisorer har PwC granskat den interna kontrollen i ett antal administrativa system och rutiner. Syftet med granskningen är att ge svar på om kollektivtrafiknämnden har en tillräcklig intern kontroll. Tillförlitligheten och säkerheten i några administrativa rutiner skall bedömas.

Årets granskning har omfattat dels en uppföljning av områden där brister noterats tidigare år, dels ett antal nya granskningsområden. De områden som har följts upp är: utlägg och betalningsmoral. Det granskningsområde som är nytt för året är följande: utbetalning av arvoden till förtroendevalda.

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden och dess förvaltning inte fullt ut har vidtagit tillräckliga åtgärder för de områden där brister noterats tidigare år.

Följande brist återstår:

- Uppföljningen avseende betalningsmoral visar att det pågår ett arbete med att säkerställa att en så stor andel som möjligt av regionens fakturor betalas i tid. Åtgärder har vidtagits i början av 2020 och vid uppföljningstillfället var det ännu för tidigt att uttala sig om vilka effekter åtgärderna haft.

Vår bedömning när det gäller de nya granskningsområdena är följande:

- Utifrån genomförd granskning är den sammanfattande bedömningen att nämnden inte fullt ut har säkerställt en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av arvoden till förtroendevalda. I stickprovskontrollen noteras att två förtroendevalda under granskningsperioden erhållit sammanträdesarvode trots att de har ett fast arvode för mer omfattande regionuppdrag. Enligt regionens riktlinjer ska månadsarvode täcka alla uppdrag som regionen ersätter för. Den praktiska hanteringen av arvoden görs av Löneservice (under Regionstyrelsen) men de felaktiga arvoden avsåg Kollektivtrafiknämndens sammanträden.

Vi förutsätter att kollektivtrafiknämnden vidtar tillräckliga åtgärder för att komma tillrätta med noterade brister.

Iakttagelser och bedömningar i sin helhet framgår i bifogad rapport. Revisorerna önskar svar från kollektivtrafiknämnden senast 2020-06-02.

FÖR REGIONENS REVISORER

Hans Strandlund
Ordförande

Elisabeth Löf
Revisor

Region Västmanland

Löpande intern kontroll i administrativa rutiner

Kollektivtrafiknämnden

Regionens förtroendevalda revisorer
Mars 2020

1

Sammanfattande
bedömning och
rekommendationer

Sammanfattande bedömning och rekommendationer

På uppdrag av regionens revisorer har PwC sedan 2001 granskat den interna kontrollen i ett antal administrativa system och rutiner. Syftet med granskningen är att ge svar på om Kollektivtrafiknämnden och dess förvaltning har en tillräcklig intern kontroll. Tillförlitligheten och säkerheten i några administrativa rutiner skall bedömas.

Årets granskning har omfattat dels en uppföljning av områden där brister noterats tidigare år, dels ett nytt granskningsområde. De områden som har följts upp är: utlägg och betalningsmoral. Det granskningsområde som är nytt för året är följande: utbetalning av arvoden till förtroendevalda.

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden och dess förvaltning inte fullt ut har vidtagit tillräckliga åtgärder för de områden där brister noterats tidigare år. Följande brist återstår:

- Uppföljningen avseende regionens betalningsmoral visar att det pågår ett arbete med att säkerställa att en så stor andel som möjligt av regionens fakturor betalas i tid. Åtgärder har vidtagits i början av 2020 och vid uppföljningstillfället var det ännu för tidigt att uttala sig om vilka effekter åtgärderna haft. Orts någon uppföljning av vilken effekt åtgärderna har haft. Tidigare noterad brist bedöms därmed kvarstå.

Vår bedömning när det gäller de nya granskningsområdena är följande:

- Utbetalning av arvoden till förtroendevalda: Utifrån genomförd granskning är den sammanfattande bedömningen att nämnden inte fullt ut har säkerställt en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av arvoden till förtroendevalda.

I stickprovskontrollen noteras att två förtroendevalda under granskningsperioden erhållit sammanträdesarvode trots att de har ett fast arvode för mer omfattande regionuppdrag. Enligt regionens riktlinjer ska månadsarvodet täcka alla uppdrag som regionen ersätter för. Den praktiska hanteringen av arvoden görs av löneservice (under Regionstyrelsen) men de felaktiga arvoden avsåg Kollektivtrafiknämndens sammanträden.

Vi förutsätter att nämnden vidtar tillräckliga åtgärder för att komma tillrätta med noterade brister.

2

Syfte, metod och
avgränsning

Syfte, metod och avgränsning

Syfte	Syftet med granskningen är att ge svar på om Kollektivtrafiknämnden och dess förvaltning har en tillräcklig intern kontroll. Tillförlitligheten och säkerheten i några administrativa rutiner skall bedömas. Kontrollmålen, som formulerats för varje granskningsområde, och bedömningarna av dessa möjliggör att den övergripande revisionsfrågan kan besvaras.
Avgränsning	Årets granskning har omfattat dels en uppföljning av områden där brister noterats tidigare år, dels ett antal nya granskningsområden. Uppföljning omfattar följande områden: utlägg och betalningsmoral. De granskningsområden som är nya för året är följande: arvoden och ersättningar till förtroendevalda.
Metod	Granskningen sker årligen. Några områden har valts ut för granskning. Årets granskning avser dels en uppföljning av rutiner/processer där brister tidigare har noterats, dels nya områden. Utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv har för respektive område formulerats ett antal kontrollmål/revisionsfrågor. För dessa görs en bedömning av dels befintliga regler och rutiner, dels förvaltningens egna kontrollaktiviteter. Bedömningen sker utifrån genomgång av dokument och intervjuer. I vissa fall görs även en verifiering av rutinen med hjälp av stickprov.
Revisionskriterier	Revisionskriterier är lagar, föreskrifter, regelverk samt interna riktlinjer och rutiner, vilka utgör underlag till bedömningarna som uttrycks i de kontrollmål som är specifika för varje område som granskas.

Bedömningsskala som används i granskningen

Bedömningsskala

= Uppfyllt/Godkänt

= Delvis uppfyllt/Inte helt godkänt

= Ej uppfyllt/ Ej godkänt

3

Uppföljning
tidigare
granskningar

3.1 Utlägg

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Det finns dokumenterade riktlinjer för hantering av egna utlägg	Utfall 2016 Det saknas riktlinjer för när och för vad egna utlägg får göras. Det innebär att de egna utläggerna inte kan bedömas utifrån om de är rätt eller fel. Dock kan vi ge en bild av hur utläggerna i de granskade verksamheterna ser ut och även vad ekonomiservice gett uttryck för när det gäller hanteringen av utlägg. Att det inte finns några riktlinjer har resulterat i att de olika verksamheterna hanterar denna fråga på sitt eget sätt och att det lämnats upp till beslutsattestanterna att godkänna ett utlägg eller ej. Detta i sin tur gör att det kan bli väldigt godtyckligt vad som godkänns som utlägg. Är det exempelvis ok att boksta "fredagsfikat" på verksamheten eller inte? Då det inte finns någon riktlinje att bedöma syftet mot, är det ändå inte möjligt att bedöma om ett utlägg är berättigat eller ej. Utfall 2018 Hanteringen är densamma som 2016, d.v.s. det saknas riktlinjer för när och för vad egna utlägg får göras. De egna utläggerna hanteras på pappersblankett som attesteras manuellt och sedan lämnas till ekonomiservice för bokföring och utbetalning till den anställda. På blanketten för utlägg finns en rad där motivering ska anges. I ett fall hade en äldre blankettversion använts och i den saknas raden för motivering. Huruvida utläggerna var befogade kunde inte bedömas i avsaknad av riktlinjer. Uppföljning 2019 Hanteringen är densamma som 2018, d.v.s. det saknas riktlinjer för när och för vad egna utlägg får göras. Ekonomiservice uppger att det inte går att ha en riktlinje för frågan. Det beskrivs vidare att Ekonomiservice jobbar för att egna utlägg ska minimeras så gott det går, dvs arbeta proaktivt istället för att begränsa. Ekonomiservice försöker trycka på att man ska handla via upphandlade leverantörer (ofta via Agresso), i andra hand gå via inköpsavdelningen och i tredje hand via rekvisition. Det beskrivs vara svårt att komma ifrån egna utlägg helt, men för dessa fall uppges finnas en bra kontroll i och med kontroll av kvitto och att moms etc. stämmer enl underlaget. Bedömning Uppföljningen visar att det inte har tagits fram någon riktlinje för när och vad egna utlägg får göras däremot har ett antal andra åtgärder vidtagits för att minska användandet av utlägg. Utifrån beskrivna åtgärder, samt de kontroller som ekonomiservice genomför, bedömer vi att tillräckliga åtgärder vidtagits med anledning av tidigare noterade brister.	

3.2 Betalningsmoral

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Regionens leverantörsfakturor betalas i tid.	Utfall 2018 Av regionens attestreglemente framgår att en av målsättningarna med reglerna för kontroll av av ekonomiska transaktioner är att alla transaktioner bokförs korrekt avseende bl a att betalning sker vid rätt tidpunkt. När en faktura inkommer till en attestant får denne en påminnelse per mail. Det kommer dock ingen ytterligare påminnelse när fakturan närmar sig förfall. Det är dock möjligt att tekniskt lägga in en sådan automatiskt påminnelse i systemet. Enligt uppgift ska man utifrån resultatet i granskningen överväga att lägga in denna. På ekonomiservice tar man löpande fram listor med förfallna fakturor och skickar påminnelser till de användare som har fakturan hos sig för attest. Vi har genom stickprov verifierat att denna kontroll fungerar. När denna påminnelse skickas ut är dock fakturan redan förfallen. Genomförd betalningsuppföljning visade på att 10 procent av regionens leverantörsfakturor har betalats efter förfalldatum. Uppföljning 2019 Utifrån utfallet i granskningen 2019 har regionen vidtagit ett antal åtgärder för att utreda varför en så stor andel av fakturorna betalades för sent. Den egna analyserna har resulterat i ett antal åtgärder men eftersom dessa vidtagits i början av 2020 är det ännu inte möjligt att uttala sig om effekterna av vidtagna åtgärder.	
Bedömning	Åtgärder har vidtagits i början av 2020 och vid uppföljningstillfället var det ännu för tidigt att uttala sig om vilka effekter åtgärderna haft. Bristerna bedöms därmed kvarstå.	

4

Nya
granskningsområden

4.1 Utbetalning av arvoden till förtroendevalda

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Det finns dokumenterade riktlinjer och rutiner för hantering och utbetalning av arvoden samt ersättningar för förlorad arbetsinkomst	Av Arvoden och ersättning till förtroendevalda i Region Västmanland 2018-2022 (dok nr 11003-4) framgår dels ersättningsnivåer etc men även en kortfattad beskrivning av den praktiska hanteringen. Arvoden i regionen betalas ut antingen i form av sammanträdes- och förrättningsarvode eller som fast arvode för mer omfattande uppdrag. Det är sekreteraren i respektive organ som ansvarar för att notera närvaron vid sammanträde. Sammanträdesarvodet utbetalas efter den närvaro som sekreteraren noterat. För ersättning för förlorad arbetsförtjänst och resor krävs att den förtroendevalda begär ersättning på särskild blankett. Blanketten ska tillhandahållas av sekreteraren. Eventuella biljetter och kvitton ska lämnas i original till regionens löneservice för att ersättning ska betalas ut. Enligt riktlinjen ska begäran om ersättning för förlorad arbetsinkomst och reseräkningar lämnas in senast sex månader efter aktuell förrättning. Fast arvode som utbetalas löpande utgår till den förtroendevalda tills dess att den förtroendevalda anmäler att han/hon slutar.	
Det genomförs tillräcklig uppföljning och kontroll som säkerställer att rätt arvode/ersättning betalas ut.	Den närvaro som noterats av sekreteraren registreras sedan manuellt i regionens lönesystem av handläggare på Löneservice (under Regionstyrelsen). Det uppges göras en kontroll i början av varje kalenderår av att rätt arvoden betalas ut men denna kontroll finns inte dokumenterad. Utöver denna görs ingen kontroll av utbetalda arvoden (förutom den som eventuellt görs av betalningsmottagaren). Vi har i granskningen genomfört en verifiering av sex förtroendevaldas samtliga utbetalningar under 2019. Verifieringen gjordes en kontroll av att utbetalningen överensstämde mot gällande arvodesreglemente (belopp och befattning) samt mot protokoll för att säkerställa närvaro. Verifieringen gjordes med följande anmärkningar: • Två förtroendevald har under granskningsperioden erhållit sammanträdesarvode trots att de har ett fast arvode för mer omfattande regionuppdrag. Enligt regionens riktlinjer ska månadsarvodet täcka alla uppdrag som regionen ersätter. De felaktiga utbetalningarna ovan uppges bero på att de som manuellt registrerar utbetalningarna inte har något system för att veta vilka förtroendevalda som har fast arvode för mer omfattande uppdrag.	

4.1 Utbetalning av arvoden till förtroendevalda forts.

Kontrollmål	Iakttagelser	Bedömning
Information och specifikation som distribueras till de förtroendevalda i samband med utbetalning av arvode etc. är utformad på så sätt att motpartskontroll kan ske på ett enkelt sätt.	Uppgifterna på erhållna löneutdrag från regionens lönesystem bedöms som i huvudsak tydliga. Enligt uppgift är det samma information som syns på de förtroendevaldas lönespecifikationer. Mötesdatum framgår alltid däremot framgår inte vilket organ som avses.	
Bedömning	Utifrån genomförd granskning är den sammanfattande bedömningen att nämnden inte fullt ut har säkerställt en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av arvoden till förtroendevalda. I stickprovskontrollen noteras att två förtroendevalda under granskningsperioden erhållit sammanträdesarvode trots att de har ett fast arvode för mer omfattande regionuppdrag. Enligt regionens riktlinjer ska månadsarvodet täcka alla uppdrag som regionen ersätter för. Den praktiska hanteringen av arvoden görs av Löneservice (under Regionstyrelsen) men de felaktiga arvodena avsåg Kollektivtrafiknämndens sammanträden.	